

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЦЕНТР ЗАОЧНОЇ ТА ВЕЧІРНЬОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
Кафедра міжнародних економічних відносин

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

(підпис)

Козак Ю.Г.

(прізвище та ініціали)

“ ” 20 року

Кваліфікаційна робота

**на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності міжнародна економіка**

за темою

**«Удосконалення діяльності комерційних банків
з іноземними інвестиціями,**

**як фактор підвищення їх міжнародної конкурентоспроможності (на
прикладі АТ «ОТП БАНК»»)**

Виконала: студентка 6 курсу, групи 10
спеціальності

6.030503 Міжнародна економіка

Бочарова Майя Юріївна

Науковий керівник: д.е.н., доцент

Єрмакова Ольга Анатоліївна

ОДЕСА - 2019 року

АНОТАЦІЯ

на кваліфікаційну роботу Бочарової Майї Юріївни «Удосконалення діяльності комерційних банків з іноземними інвестиціями, як фактор підвищення їх міжнародної конкурентоспроможності на прикладі АТ «ОТП Банк» на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності “Міжнародні економічні відносини”, Одеський національний економічний університет, м. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об’єкт дослідження – діяльність комерційних банків з іноземними інвестиціями та їх міжнародна конкурентоспроможність на прикладі АТ «ОТП Банк».

У роботі розглядаються теоретичні основи конкурентоспроможності в банківському секторі, досліджено сутність, класифікацію та регулювання міжнародних комерційних розрахунків, узагальнено методи оцінки міжнародної конкурентоспроможності банку.

Зроблено аналіз основних економічних показників діяльності АТ «ОТП Банк», проведено аналіз діяльності АТ «ОТП Банк» в обслуговуванні зовнішньоекономічної діяльності, оцінено його міжнародну конкурентоспроможність.

Пропонуються основні напрями удосконалення діяльності банку за рахунок нових підходів до оцінки ризиків відповідно до вимог Базельського комітету та удосконалення інформаційного й організаційного забезпечення, застосування стратегії CRM та платформи CORREQTS.

Ключові слова: міжнародна конкурентоспроможність, міжнародні комерційні розрахунки, банківська діяльність, валютні операції банків, ефективність діяльності комерційних банків, фінансова стійкість банків, фінансові показники банку, ефективність міжнародних розрахунків.

ANNOTATION

on diploma work for Master degree of Bocharova Maiia

Improvement of international commercial calculations of banks on the example of the JSC «OTP BANK»

on the receipt of educationally-qualifying level
of bachelor of speciality "international economy"

the Odessa national economic university

Odessa, 2019

Diploma work consists of three divisions. A research object is activity of commercial banks with foreign investments and their international competitiveness on the example of JSC «OTP BANK». Theoretical bases of competitiveness are in-process examined in a bank sector, essence, classification and adjusting of international commercial calculations, is investigational, the methods of estimation of international competitiveness of bank are generalized.

The analysis of basic economic indicators of activity is done on **JSC «OTP BANK»**, the analysis of activity is conducted in maintenance of foreign economic activity, including - from realization of international commercial calculations.

Basic directions of improvement of activity are offered due to the new going near the estimation of risks in accordance with the requirements of the Basel committee and improvement of dataware and organization, implementation of SRM system and platform CORREQTS.

Keywords: international competitiveness, international commercial calculations, bank activity, currency operations of banks, efficiency of international bank operations, financial firmness of banks, financial indexes of bank, efficiency of international calculations.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ З ІНОЗЕМНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ ТА ЇХ МІЖНАРОДНА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ	7
1.1. Сутність конкурентоспроможності в банківському секторі та фактори, які її визначають	7
1.2. Міжнародні комерційні розрахунки, як складова діяльності комерційних банків, їх сутність та регулювання	19
1.3. Методичний підхід до оцінки міжнародної конкурентоспроможності комерційних банків з іноземними інвестиціями	24
Висновки до розділу 1	28
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ АТ «ОТП БАНК» ТА ПОКАЗНИКІВ ЙОГО МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	30
2.1. Характеристика діяльності АТ «ОТП Банк» у банківській системі України	30
2.2. Аналіз показників діяльності АТ «ОТП Банк» в обслуговуванні суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності	43
2.3. Оцінка міжнародної конкурентоспроможності АТ «ОТП Банк»	49
Висновки до розділу 2	55
РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ АТ «ОТП БАНК» ТА ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	56
3.1. Імплементация підходів до оцінки ризиків відповідно до вимог Базельського комітету з питань банківського нагляду	56
3.2. Удосконалення організаційного та інформаційного забезпечення діяльності АТ «ОТП Банк»	67
3.3. Впровадження стратегії CRM - сучасної управлінської технології підвищення конкурентоспроможності	71
3.4. Впровадження платформи CORREQTS як чинник удосконалення діяльності АТ «ОТП Банк» та підвищення його міжнародної конкурентоспроможності	
Висновки до розділу 3	
ВИСНОВКИ	93
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Протягом останніх десяти років простежується постійне і досить швидке зменшення кількості діючих комерційних банків в Україні (зі 175 в 2008 році до 77 в 2019), в тому числі це стосується комерційних банків з іноземним капіталом (з 47 до 37 відповідно). Виживання в умовах жорсткої конкуренція між банками з кожним роком стає все більш нагальною проблемою.

Сучасні процеси банківської конкуренції зумовлені змінами, що відбуваються на національних та світових фінансових ринках, та мають низку особливостей, що відрізняють її від конкуренції в інших галузях економіки. Основними факторами загострення конкуренції є глобалізація світового фінансового ринку, лібералізація державного регулювання, руйнація кордонів між сферами діяльності різних видів фінансових інститутів і розвиток нових фінансових та електронних технологій, обмеження доступу до кредитних ресурсів, індивідуалізація банківських продуктів, що не сприймаються споживачами як товари-субститути, та ін.

Все це зумовлює обрання банками стратегій, зорієнтованих на зайняття провідних позицій у конкурентному середовищі, а також на збереження та підвищення своєї міжнародної конкурентоспроможності. На заваді цього – загальний стан економічного та політичного середовища, неефективне державне регулювання та неякісний менеджмент, нездатність пристосуватися до кризових та посткризових умов, але, головне, відсутність комплексних підходів до управління банком як складною, дисипативною, здатною до самоорганізації системою.

Для досягнення і збереження конкурентоспроможності банківських установ потрібен чітко налагоджений механізм управління, який включає організацію і проведення комплексу заходів щодо збереження та покращення їхнього конкурентного стану. Одним з елементів такого механізму є аналіз конкурентоспроможності, спрямований на ідентифікацію факторів, які сприяють позитивній динаміці та оптимізації діяльності банківської установи.

Вищевикладене обумовило вибір теми кваліфікаційної роботи та її

актуальність.

Метою написання кваліфікаційної роботи є дослідження, аналіз та узагальнення особливостей міжнародної конкурентоспроможності комерційних банків з іноземними інвестиціями та визначення основних шляхів удосконалення діяльності АТ «ОТП Банк» задля підвищення його міжнародної конкуренції.

У роботі поставлені певні **завдання**, основою яких є досягнення поставленої мети. До таких завдань відносяться:

- розкрити теоретичні питання щодо сутності, ролі та значення конкурентоспроможності банку;
- узагальнити сучасні положення щодо регулювання діяльності комерційного банку з іноземним капіталом;
- дослідити основні методи оцінки міжнародних комерційних розрахунків у банківській діяльності;
- провести аналіз показників діяльності АТ «ОТП Банк»;
- дослідити систему організації банком міжнародних комерційних розрахунків;
- проаналізувати динаміку та стан показників здійснення банком валютних операцій;
- надати рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення діяльності АТ «ОТП Банк» та підвищення його міжнародної конкурентоспроможності.

Об'єкт дослідження – діяльність АТ «ОТП Банк» на вітчизняному та міжнародному банківських ринках.

Предмет дослідження - теоретичні та прикладні аспекти вдосконалення діяльності АТ «ОТП Банк» з метою підвищення його міжнародної конкурентоспроможності.

При написанні роботи використано загальнонаукові та спеціальні **методи**: узагальнення та синтезу, порівняльного, статистичного та економічного аналізу, графічні методи. Робота здійснена з використанням офісного пакету MS Office – Microsoft Excel.

Інформаційна база. При написанні випускної роботи використано нормативно-правові документи, монографічну та наукову літературу, серед якої слід відмітити праці І.Ансоффа, У.Едвардеса, Дж.Маршалла, Г.Мінцберга, М.Портера; серед вітчизняних науковців слід відзначити наукові праці В.Вітлінського, В.Вовка, О.Дзюблюка, .В. Коваленка, С. Козьменка, Л. Примостка, Л. Рябініна, К.Черкашина, О.Чуб; інтернет-джерела; статистичну інформацію Державної служби статистики України; нормативні матеріали Національного банку України; звітні документи АТ «ОТП Банк» за 2015-2019 роки.

Практичне значення результатів відображається в наданні рекомендацій АТ «АТ «ОТП Банк»» щодо удосконалення його діяльності та підвищення його міжнародної конкурентоспроможності.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.

ВИСНОВКИ

Дослідження, проведене у кваліфікаційній роботі, дало змогу дійти до наступних висновків:

1. Конкурентоспроможність в банківському секторі — наявність конкурентних переваг у використанні потенціалів (інноваційного, фінансового, виробничого, маркетингового, управлінського, комунікаційного, трудового), які здатні забезпечити привабливість для клієнтів за рахунок запровадження ширшого, у порівнянні з конкурентами, спектру банківських послуг, а також досягнення оптимальнішого співвідношення між стратегією максимізації доходів та мінімізацією ризиків.
2. Міжнародні розрахунки – це відносини, які виникають при грошових розрахунках між підприємствами, установами, банками або окремими особами, пов'язані з переміщенням товарно-матеріальних цінностей і послуг у міжнародному обороті. Міжнародні розрахунки обіймають зовнішню торгівлю товарами і послугами, а також некомерційні операції, кредити і рух капіталу між державами. Основна частка всіх міжнародних розрахунків відбувається в ході опосередкування міжнародних торгових угод.
3. Основними суб'єктами міжнародних розрахунків являються експортери, імпортери й банки, що їх обслуговують. Основні функції банків та їх послуги, надані підприємствам-суб'єктам ЗЕД: проведення продажу і купівлі для клієнтів іноземної валюти; участь в інкасуванні платежів із-за кордону; надання позик в іноземній валюті; ведення валютних рахунків клієнтів; участь в платежах клієнтів іноземним партнерам; надання послуг по документарному акредитиву; облік переказних векселів, що підлягають оплаті за кордоном; ведення власних валютних рахунків у банках-кореспондентах за кордоном; надання клієнту комерційної інформації, що являє для нього інтерес.
4. Міжнародна діяльність банку з іноземними інвестиціями регулюються одночасно як національними нормативними та законодавчими актами, так і міжнародними законами, і банківськими правилами. Загальні засади функціонування платіжних систем в Україні, відносини у сфері переказу

грошей регулюються Конституцією України, законами України "Про Національний банк України", "Про банки і банківську діяльність", "Про зв'язок", "Про платіжні системи та переказ грошей в Україні", іншими актами законодавства України та нормативно-правовими актами НБУ, а також Уніфікованими правилами та звичаями для документарних акредитивів Міжнародної торгової палати, Уніфікованими правилами з інкасо Міжнародної торгової палати, Уніфікованими правилами по договірних гарантіях Міжнародної торгової палати та іншими міжнародно-правовими актами.

5. Аналіз міжнародної конкурентоспроможності комерційного банку з іноземним капіталом починається з розгляду його долі на ринку, зміни долі ринку в порівнянні з попереднім періодом, його балансу і звіту про прибутки і збитки, виявлення можливих фактів непрозорості фінансової звітності та відповідних аналітичних коригувань. Для прогнозування довгострокових перспектив розвитку банку необхідно оцінювати не тільки його поточне фінансове становище, але також і динаміку його бізнесу та створюваної ним вартості. В основу розрахунку рентабельності банку, на практиці в провідних країнах використовують, наприклад, формулу Дюпона, показник загальної рентабельності та модель Шарпа.

6. Аналіз фінансових показників банку починається з розгляду його балансу і звіту про прибутки і збитки, виявлення можливих фактів непрозорості фінансової звітності та відповідних аналітичних коригувань. В першу групу показників, які використовуються для визначення рейтингу, входять показники, що характеризують загальні тенденції розвитку кредитної організації. Для прогнозування довгострокових перспектив розвитку банку необхідно оцінювати не тільки його поточне фінансове становище, але також і динаміку його бізнесу та створюваної ним вартості. Скорочення обсягів операцій і їх прибутковості може бути несприятливим сигналом навіть при наявності хороших оцінок за всіма іншими групами показників фінансової стійкості, так як говорить про негативні зміни тенденцій зростання, які в

подальшому вплинуть на всі якісні характеристики фінансової стійкості банку

7. За результатами аналізу діяльності АТ «ОТП Банк», проведеного в другому розділі роботи, зроблені такі висновки. На українському ринку АТ «ОТП Банк» представлений з 1998 року, має стійку репутацію соціально відповідальної, надійної і стабільної структури, що пропонує споживачам сервіси європейської якості. Капітал Банку за структурою є збалансованим: його величина складається з капіталу I рівня – основного капіталу в сумі 1724251 тис. грн. та додаткового – в сумі 638491 тис. грн., рівень адекватності регулятивного капіталу Банку склав 11,48% при нормативі не менше 10%, а середньозважене значення на кінець 2018 р. співвідношення регулятивного капіталу до сукупних активів (Н3) склало – 9,29% при нормативному значенні не менше 9%.

8. Сукупні активи АТ «ОТП Банк» мають тенденцію росту. За останні роки активи виросли з 29822400 тис. грн. в 2017 р. до суми 36773938 тис. грн. у 2019 році (збільшення становить 6851538 тис. грн.). Частка іноземної валюти в активах банку становить близько 40%.

9. Розглядаючи рейтинг українських банків, можна дійти висновку, що АТ «ОТП Банк» має 3,87 балів і знаходиться на 4 місці в Україні.

10. Ризик ліквідності банку був помірним, що підтверджується наступним рівнем його нормативів станом на 31.12.2018 р.: норматив миттєвої ліквідності (Н4) складав – 36,37% (при нормі не менше 20%); норматив поточної ліквідності (Н5) – 61,60 (при нормі не менше 40%); норматив короткострокової ліквідності (Н6) – 93,76% (при нормі не менше 20%). Якість управління кредитним ризиком в цілому є задовільною, що підтверджується і значеннями нормативів кредитного ризику, які відповідно становлять: норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7), складає 17,96% при нормативному значенні – не більше 25%; норматив великих кредитних ризиків (Н8), складає 243,40% при нормативному значенні – не більше 800%; норматив максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру (Н9), складає 0,58% при

нормативному значенні – не більше 5%; норматив максимального сукупного розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих інсайдерам (Н10), складає 1,33% при нормативному значенні – не більше 30%.

11. Інтегральний коефіцієнт привабливості пропозицій щодо депозитів в порівнянні з банком-лідером з іноземними інвестиціями на ринку «Альфа Банк» - 0,74. Розрахований рейтинг міжнародної конкурентоспроможності банків з іноземним капіталом, що працюють в Україні, в динамічному аспекті становить 69,97 балів і забезпечує проміжне місце АТ «ОТП Банк» в цьому рейтингу.

12. АТ «ОТП Банк» здійснює міжнародні розрахунки за комерційними та неторговими операціями у всіх прийнятих в міжнародній банківській практиці формах, зокрема чеки, перевідні векселі, поштові платіжні доручення, телексні платіжні доручення (термінові, пріоритетні та звичайні) та комплексне супроводження та фінансування зовнішньоторговельних операцій. Серед українських підприємств акредитивній формі розрахунків надають перевагу експортери. Документарний акредитив є досить гнучким фінансовим інструментом, за допомогою якого українські підприємства можуть здійснювати успішні операції на зовнішньому ринку з найменшим для себе ризиком і з ефективним використанням грошових ресурсів.

13. Система кореспондентських відносин АТ «ОТП Банк» з провідними банками Європи та США відповідає вимогам клієнтів для проведення розрахунків і операцій, охоплюючи при цьому стратегічно важливі регіони світу.

14. АТ «ОТП Банк» запропоновано застосовувати систему управління операційними ризиками, яка має включати декілька головних компонентів. Перший - розробка чітко визначеної політики, що стосується операційного ризику. Другий - формування загальної норми визначення ризику. Третій - це розробка схеми бізнес-процесів для кожного виду діяльності. Сюди входить аналіз продуктів і послуг і дій, які необхідно вжити банку для управління операційним ризиком. Четвертий - полягає в розробці доступної системи

показників операційного ризику. П'ятий елемент - це рішення про те, як управляти операційним ризиком і робити відповідні дії для його хеджування. Шостим елементом є рішення про те, як вести звітність за ризиками. Сьомий елемент - це розробка інструментів для аналізу ризиків і правил використання цих інструментів. Восьмий елемент полягає в співвіднесенні відповідного операційного ризикового капіталу і конкретної діяльності.

15. АТ «ОТП Банк» також запропоновано технологію складання звітів забезпечується уніфікованими програмно-технічними засобами «АРМ-Статзвітність». Його ідеологія базується на практиці вітчизняного виробничого обліку та на досвіді застосування управлінських стандартів в економічно розвинутих країнах, зокрема у Великобританії.

16. Доцільним є впровадження системи «Customer relations management», основою для успішної реалізації якої є клієнтоорієнтований підхід до надання послуг, який ґрунтується на індивідуальному розумінні проблеми кожного клієнта. Також раціональним було б запровадити платформу CORREQTS – платформу для побудови і розвитку єдиної фронт-офісної системи, яка забезпечує можливість автоматизації всієї сфери взаємодії з кінцевим споживачем банківських, фінансових та інформаційних послуг.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 7 грудня 2000 р. №2121 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2121-14>
2. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» (Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР), 1991, № 29, ст.377) зі змінами, внесеними згідно із законами №1697-VII (1697–18) від 14.10.2014, ВВР, 2015, № 2–3, ст.12.
3. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.99 №679 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.kiev.ua
4. Закон України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/234614?test=XX7MfyrCSgkyKtuIZiWVpRp.HI4LIs80msh8Ie6>
5. Закон України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті». Документ 185/94-вр, остання редакція від 01.01.2005 на підставі 1766–15, чинний на підставі 1766–15.
6. Про Раду з фінансової стабільності [Електронний ресурс] : указ Президента України від 24.03.2015 № 170/2015. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/170/2015>.
7. Постанова Правління НБУ «Про здійснення операцій з використанням спеціальних платіжних засобів» від 30 квітня 2010 р. №223 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.kiev.ua
8. Постанова Правління НБУ від 25 вересня 2007 року №348 «Положення про діяльність в Україні внутрішньодержавних і міжнародних платіжних систем» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.kiev.ua
9. Амеліна І. В. Міжнародні економічні відносини [текст] : навч. посіб. / Амеліна І. В., Попова Т. Л., Владимиров С. В. - К. : "Центр учбової літератури", 2013- 256с.

10. Андриевская И. К. Стресс-тестирование: обзор методологий [Текст]/ И.К. Андриевская // Управление в кредитной организации. – 2007. – № 5. – С. 34–44.
11. Антикризисное управление кредитными организациями [Текст] : учебник / [Васильева И. Н., Жихарева А. В., Морозова Т. Ю., Ряховская А. Н. и др.]. – М. : ИЭАУ, 2003. – 450 с.
12. Базель III: вопросы внедрения [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.kpmg.com/RU/ru/topics/Russian-Banking-Club/Documents/Basel%20III_rus.pdf. – Заглавие с экрана.
13. Божидарнік, Н.В. Валютні операції : підручник / Н.В. Божидарнік, Тарас Вікторович Божидарнік . – Київ : ЦУЛ, 2013 . – 696 с.
14. Васюренко О.В. Банківські операції. – 6-те вид., перероб. / О.В. Васюренко. – К.: Знання- 2008. – 311 с.
15. Гривня готує нові сюрпризи: прогноз курсу долара на 2014 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ua-ekonomist.com/6336-grivnya-gotuye-nov-syurprizi-prognozkursu-dolara-na-2014-rk.html>.
16. Гуткевич, С. О. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: підручник / С. О. Гуткевич, М. Д. Корінько, М. І. Пугачов, Л. В. Руденко-Сударсва, Д. В. Солоха ; за ред. проф. С. О. Гуткевич. К.: Вид-во Цифрова типографія, 2012. — 688 с.
17. Дем'яненко А. Л., Меченко В. Ю. Підвищення ефективності управління ризиком ліквідності банків в умовах фінансової нестабільності [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/fkd/2012_1/part1/54.pdf
18. Державна фіскальна служба України. Офіційний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/ms/f2>
19. Зверяков М. І. Пізнавальний потенціал політичної економії [Текст] / М. І. Зверяков // Економічна теорія . – 2012. – № 3. – С. 5–14.
20. Информация о регулятивных режимах в сфере банковского регулирования и надзора в государствах – участниках СНГ [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.e-cis.info/page.php?id=23338>.

21. Конверсійні операції комерційних банків: переваги, недоліки і перспективи розвитку в Україні [Електронний ресурс]. – <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/4879/1/147.pdf>.
22. Косова Т.Д. Аналіз банківської діяльності: Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 486 с.
23. Курс гривні до долару США [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://finance.yahoo.com/echarts?s=USDUAH=X>.
24. Лакруїк, А.Б. Проблеми та перспективи розвитку зовнішньої торгівлі України [Електронний ресурс] / А.Б. Лакруїк. – Режим доступу: <http://ekonomistoff.ru/problemi-ta-perspektivi-rozvitku-zovnishnoї-torgivli-ukraїni/>
25. Малыгина С. Новые стандарты Базель III – перспективы внедрения // Банкаўскі веснік, ВЕРАСЕНЬ. Научные публикации. – 2011. – С. 9-14.
26. Мисик, Г.І. Проблеми ефективної зовнішньоекономічної діяльності України [Електронний ресурс] / Г.І. Мисик, Л.М. Римарева. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/10_NPE_2011/Economics/2_83625.doc.htm
27. Михайлишин, Л.І. Вектори інтеграції України в ЄС чи СНД [Текст] / Л.І. Михайлишин // Науково- інформаційний вісник «Економіка». – 2013. – №3. – С.172–181.
28. Міжнародні економічні відносини. Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2012. – с.330
29. Мокій А. І., Яхно Т. П., Бабець І. Г. Міжнародні організації. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 280 с.
30. Мохната, К.А. Перспективи розвитку зовнішньої торгівлі України [Електронний ресурс] / К.А. Мохната // Матеріали Всеукраїнської студент. інтернет-конференції, 05 травня 2013 р. – Режим доступу : <http://conf-cv.at.ua/forum/56-578-1>

31. Ониськів Л.М. Актуальні проблеми оцінки кредитного ризику банку: нові вимоги та вплив на кредитування// Гроші фінанси і кредит– 2017. – № 15. – С. 542-546.
32. Основи організації та механізм міжнародних розрахунків: навч. посібн. [Текст]; за ред. М.І. Савлука. – К.: КНЕУ, 2004. – 320 с.
33. Основні засади грошово-кредитної політики на 2017 рік та середньострокову перспективу // Рада Національного банку України - 2016 р.
34. Офіційний веб-сайт Державної статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>. – Назва з екрану.
35. Офіційний веб-сайт АТ «ОТП Банк»/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ru.otpbank.com.ua/>
36. Офіційний веб-сайт Приватбанку / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://privatbank.ua/>
37. Офіційний сайт Міністерства фінансів України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua/>.
38. Офіційний сайт Світового банку / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://data.worldbank.org/indicator>.
39. Офіційний веб-сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>. – Назва з екрану.
40. Підчоса, О.В. Аналіз ефектів від вступу України до зони вільної торгівлі з ЄС та до Митного Союзу з Росією, Білоруссю та Казахстаном [Електронний ресурс] / О.В. Підчоса. – Режим доступу: http://library.univ.kiev.ua/ukr/host/viking/db/ftp/univ/apmv/apmv_2013_114_01.pdf#page=149
41. Ринок платіжних карток у 2016 році продемонстрував суттєве зростання https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=44001494
42. Селезньов Олександр Олександрович КОНВЕРСІЙНІ ОПЕРАЦІЇ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ <http://econom.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/science/conferences/2014/BS/tom2.pdf>

43. Соловьева, А.М. Анализ системы международных расчетов и ее составляющих [Текст] / А.М.Соловьева // Современные проблемы гуманитарных и естественных наук: Материалы VIII международной научно-практической конференции. Институт стратегических исследований. – М.: 26–27 сентября, 2011. – 11 с.

44. Сотченко Є. Методичні підходи до сутності міжнародних розрахунків по імпорتنих та експортних операціях у системі розрахункових відносин України / Євген Сотченко // Галицький економічний вісник, — Т. : ТНТУ, 2015. — Том 48. — № 1. — С. 32-39. — (Економіка та управління національним господарством).

45. Тардаскіна Т.М. Електронна комерція: Навчальний посібник / Тардаскіна Т.М., Т19 Стрельчук Є.М., Терешко Ю.В. – Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2011. – 244 с

46. Тюріна Н. М. Зовнішньо-економічна діяльність підприємства [текст] Т 98 навчальний посібник / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацка. - К.: "Центр учбової літератури", 2013. - 408 с.

47. Україна та міжнародний валютний ринок: проблеми і перспективи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2060>.

48. Фінансовий ринок: Підручник. — 3-тє вид., стер. Затверджено МОН / Шелудько В.М. — К., 2015. — 535 с.

49. Шпачук В.В. «Базель III»: етапи впровадження та методика оцінки [Електронний ресурс] / В.В.Шпачук// Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2012. – № 5. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=454>. – Назва з екрану.

50. Allen, W. Central Bank Co-operation and International Liquidity in the Financial Crisis of 2008-9 / W. Allen, R. Moessner // Bank for IS Working Paper. – № 187. – 2010. – 89 p.

51. Knight, F. H. Risk, Uncertainty and Profit [Electronic resource]/F. N. Knight.–New York, 1965.–Access: <http://www.econlib.org/library/Knight/knRUP.html>. – Title from screen.
52. Функціональність системи CORREQTS [Електронний ресурс] – Режим
доступа: <http://www.tadviser.ru/index.php/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B4%D1%83%D0%BA%D1%82:Correqts>)
53. Климова О.О. Аналіз прибутковості комерційних банків О.О. Клімова - Фінанси України. - №3. – 2005. – С. 112-116, с. 113-114.
54. Внукова Н.Н. Банковские операции: расчетное и кредитное обслуживание предприятий: Учеб. пособие. - Х. : ОАО "Модель Вселенной", 2002. - 511с.
54. Крышка В.И. Курс общей экономики: учебное пособие. Режим доступа: <http://www.elective.ru/arts/eko01-k0096-p05233.phtml>
55. Арнаут І.П. Дослідження підходів щодо дефініції конкурентоспроможності підприємства / І.П. Арнаут // Інноваційна економіка. – 2018. – № 3. – С. 111-114.
56. Перцовский Н.И. Международный маркетинг: учеб. пособие / И.А. Спиридонов, С.В. Барсукова; под ред. Н.И. Перцовского. – М. : Высшая школа, 2011. – 239 с.
57. Мірошніченко О. В. Забезпечення конкурентоспроможності банку: дис. к. е. н.: 08.00.08 / Мірошніченко Олеся Володимирівна. — Суми, 2016. — 260 с.
58. Мірошніченко О. В. Методичні засади оцінки конкурентоспроможності банку з урахуванням взаємозв'язку факторів зовнішнього та внутрішнього середовища / О. В. Мірошніченко // Вісник УАБС . – 2017. – № 2. – С. 99-107.